

SLOBODA KRETANJA RADNIKA I ROBA

***BROŠURA ZA PROJEKT
“EU BARANJA“***

Lipanj-prosinac 2018. godine

UVOD

Ova brošura rezultat je potписаног Ugovora o dodjeli finansijskih sredstava projektu iz područja Informiranja o EU između Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske i Lokalne akcijske grupe LAG Baranja u ožujku 2018. godine za provedbu projekta "EU Baranja".

Cilj projekta je informiranje ciljne skupine s područja Baranje o prednostima članstva Republike Hrvatske u EU kroz tri teme: Mogućnosti gospodarskog napretka u sektoru turizma i poljoprivrede, sloboda kretanja u obrazovanju i sloboda kretanja radnika i roba te potaknuti mlade s područja Baranje na samozapošljavanje i potaknuti poduzetnike s područja Baranje na unaprjeđenje njihovog poslovanja i poslovnih praksi.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je odobrilo LAG-u Baranja 60.000,00 kn za provedbu projekta "EU Baranja".

Kroz projekt "EU Baranja" planirana je izrada tri zasebne brošure koje kroz sustav pitanja i odgovora podržavaju edukacijske cikluse i to:

1. Mogućnosti gospodarskog napretka kroz sektor turizma i poljoprivrede
2. Sloboda kretanja u obrazovanju
3. Sloboda kretanja radnika i roba

Brošura je rezultat provedbe edukacijskog ciklusa "Sloboda kretanja radnika i roba" i sadrži osnovne informacije o slobodi kretanja radnika i roba unutar EU i mogućnostima koje se nude.

1. Koja su temeljna prava EU?

Europsko vijeće, Europski parlament i Europska komisija su 2002. godine usvojili Povelju o temeljnim pravima Europske unije broj 2010/C 83/02 kojom su određena sljedeća temeljna prava:

- Pravo na ljudsko dostojanstvo
- Pravo na život
- Pravo na cjelovitost osobe
- Zabrana mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg ponašanja ili kažnjavanja
- Zabrana ropstva i prisilnog rasta
- Pravo na slobodu i sigurnost
- Poštivanje privatnog i obiteljskog života
- Zaštita osobnih podataka
- Pravo na stupanje u brak i osnivanje obitelji
- Sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti
- Sloboda izražavanja i informiranja
- Sloboda okupljanja i udruživanja
- Sloboda umjetnosti i znanosti
- Pravo na obrazovanje
- Sloboda izbora zanimanja i pravo na rad
- Sloboda poduzetništva
- Pravo na vlasništvo
- Pravo na azil
- Zaštita u slučaju udaljavanja, protjerivanja ili izručenja

2. Kako je Republika Hrvatska uskladila zakonodavstvo s Jedinstvenim europskim tržištem?

Republika Hrvatska je nakon pristupanja u EU krenula u promjene zakonodavstva sukladno usklađenom zakonodavstvu EU. Ukinuta su carinska i količinska ograničenja slobodnoj trgovini robama. Na proizvode koji nisu obuhvaćeni europskim usklađenim zakonodavstvom primjenjuje se klauzula o uzajamnom priznavanju prema kojoj proizvodi stavljeni na tržište jedne od zemalja članica EU slobodno cirkuliraju po Jedinstvenom europskom tržištu bez obzira što druge zemlje članice propisuju drugačije zahtjeve za stavljanje te robe na tržište.

Tehničko zakonodavstvo odnosi se na usklađeno područje koje se temelji na starom pristupu i novom i općem pristupu te na propise koji se ne usklađuju s europskim zakonodavstvom (tehničke propise za određene proizvode i propise o uslugama informacijskog društva). Putem elektroničkog sustava TRIS (Technical Regulations Information System) obavještavaju se Europska komisija, države članice EU/EGP i Turska o nacrtima tehničkih propisa za određene proizvode i propise o uslugama informacijskog društva.

Pojednostavljeni su uvjeti stavljanja tehničkih proizvoda na tržište - proizvodi s oznakom CE.

Prijavljeno tijelo ("Notify body") je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje je prijavljeno Europskoj komisiji i državama članicama Europske unije za obavljanje postupaka ocjenjivanja sukladnosti za određeno područje. Ukinuta je obveza višestrukog testiranja roba pa se proizvodi testirani u Hrvatskoj više ne trebaju testirati na unutarnjem tržištu EU i obrnuto, a isprave o sukladnosti koje izdaje prijavljeno tijelo za ocjenjivanje sukladnosti su priznate na čitavom teritoriju EU. Hrvatska tijela za ocjenjivanje sukladnosti konkuriraju tijelima ostalih zemalja članica EU te mogu slobodno pružati svoje usluge na teritoriju europskog unutarnjeg tržišta¹.

1

Preuzeto: <https://www.mingo.hr/page/kategorija/sloboda-kretanja-roba>

3. Što su EU kontaktne točke i Centar unutarnjeg tržišta?

EU kontaktne točke su alati jedinstvenog tržišta koje je razvila Europska komisija. To su specijalizirane i besplatne usluge na mreži, portali koji poduzetnicima i građanima u svih 28 država članica Europske unije osiguravaju podršku, pomoći te brz i jednostavan pristup pouzdanim informacijama u određenim područjima. Dostupnost informacija o pravima i mogućnostima na unutarnjem tržištu Europske unije pomoći će vam da iskoristite prednosti tog tržišta, prvenstveno u području slobode kretanja ljudi, kapitala i roba te slobode pružanja usluga. Centar unutarnjeg tržišta na web stranici- *www.cut.hr* - ima sve potrebne informacije o poslovanju, zapošljavanju i kretanju na unutarnjem tržištu Europske unije.

U Republici Hrvatskoj, osim Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, djeluje velik broj EU kontaktnih točaka i alata, uspostavljenih u različitim tijelima državne uprave i institucijama. Kako bi građanima, poduzetnicima i institucijama omogućili brže i lakše snalaženje na unutarnjem tržištu Europske unije, Ministarstvo gospodarstva je uspostavilo *Centar unutarnjeg tržišta EU* (*www.cut.hr*). Centar, putem internetskog portala, objedinjava postojeće EU kontaktne točke i alate te na taj način omogućava jedinstven pristup informacijama na unutarnjem tržištu Europske unije².

4. Koje su prednosti jedinstvenog europskog tržišta?

Prednosti Jedinstvenog europskog tržišta su³:

- jedinstveno tržište podrazumijeva četiri ključne europske slobode, a to su slobodno tržište roba, usluga, kapitala i radnika
- hrvatski poduzetnici imaju slobodne mogućnosti prekograničnog izvoza roba i usluga na najveće integrirano tržište na svijetu koje broji 500 milijuna potrošača, uz jednak tržišni tretman na cijelom unutarnjem tržištu Europskog gospodarskog prostora

---

² Preuzeto: <https://www.mingo.hr/page/kategorija/kontaktne-tocke>

³ Preuzeto: <https://www.mingo.hr/page/kategorija/kako-poslovati-u-eu>

- povećanje poduzetničkih prilika za investicije i nova zapošljavanja, pogotovo mlađih na tržištu rada
- zaštita slobodnog tržišnog natjecanja od monopola, kartela i zlouporabe vladajućeg položaja
- kontinuirano snižavanje sektorskih potpora i nužnost industrijskog restrukturiranja
- usklađivanje i koordinacija ekonomskih i monetarnih politika s drugim državama članicama
- fiskalna disciplina i uravnoteživanje proračuna, ograničavanjem udjela deficitu u BDP-u
- ukidaju se carine na unutarnjem tržištu roba, čime Hrvatska preuzima zajedničku carinsku tarifu prema trećim zemljama, uključujući i članice CEFTA-e
- preuzimanje bescarinskog trgovinskog režima sa Švicarskom
- pristupanje carinskoj uniji s Turskom
- preferencijalni trgovinski aranžmani kroz ukidanje ili snižavanje carina s Izraelom, Alžirom, Egiptom, Jordanom, Libanonom, Marokom, Sirijom, Tunisom, Čileom, Meksikom, Južnoafričkom Republikom, Kamerunom, Obalom Bjelokosti, Južnom Korejom te većinom karipskih zemalja
- mogućnost dobivanja oznake "Proizvedeno u EU" za hrvatske finalne proizvode
- stvaranje Transatlantskog jedinstvenog tržišta (dugoročni integracijski interes EU-SAD)

5. Koji su alati jedinstvenog europskog tržišta?

Alati jedinstvenog tržišta su⁴:

- Hrvatska jedinstvena kontaktna točka:
- Jedinstvena kontaktna točka za usluge je internetski portal koji pridonosi administrativnom pojednostavljenju uvjeta poslovanja zbog smanjenja postupaka i troškova registracije sjedišta poslovanja i pružanja usluga u Hrvatskoj
- poduzetnicima pruža informacije o uvjetima poslovanja, pogotovo na tržištu usluga, bez potrebe kontaktiranja pojedinih nadležnih tijela te uskoro i elektronički postupak registracije sjedišta poslovanja putem www.hitro.hr

- Hrvatska jedinstvena kontaktna točka dio je *EUGO mreže* (http://ec.europa.eu/internal_market/eu_go/index_en.htm), koja objedinjava Jedinstvene kontaktne točke svih zemalja članica Europske unije
- Kontaktna točka za proizvode

Za određene proizvode ne postoje jedinstveni propisi koji reguliraju njihovo stavljanje na unutarnje tržište EU-a, već nacionalni propisi koji propisuju različite zahtjeve za stavljanje na tržište pojedine države članice. Međutim, takvi propisi ne smiju sadržavati odredbe koje predstavljaju dodatna ograničenja za ulazak proizvoda drugih država članica na tržište.

- Kontaktna točka za proizvode besplatno informira poduzetnike o nacionalnim propisima drugih država članica i njihovim nadležnim tijelima, o posebnim pravilima i pravnim lijekovima ako nadležna tijela drugih država članica uzrokuju poteškoće gospodarskim subjektima

SOLVIT

- SOLVIT mreža je alternativni mehanizam za besplatno izvansudsko rješavanje sporova nastalih nepravilnom primjenom propisa na unutarnjem tržištu Europske unije
- SOLVIT centar putem elektroničke baze podataka rješava probleme građana i poduzetnika kada nadležna tijela u drugim državama članicama uskraćuju njihova prava u području slobode kretanja roba, usluga, ljudi i kapitala
- poduzetnicima SOLVIT može pomoći ukoliko nailaze na poteškoće prilikom stavljanja svojih proizvoda na tržište drugih država članica, prilikom registracije sjedišta poslovanja i prekograničnog pružanja usluga, djelomično u javnoj nabavi, kod povrata poreza, u slobodi kretanja kapitala, na graničnim kontrolama i drugim područjima
- građanima, koji ujedno mogu biti i poduzetnici ili izaslanii radnici, SOLVIT pomaže ukoliko imaju probleme u drugim državama članicama prilikom dobivanja boravišne dozvole, profesionalnih kvalifikacija, registracije motornih vozila, zapošljavanja, dobivanja socijalnog osiguranja i naknada, oporezivanja i ishođenja vozačkih dozvola
- kao alat besplatnog izvansudskog rješavanja sporova u roku od najviše 10 tjedana, SOLVIT pridonosi smanjenju potencijalnih troškova pravnih procesa koji mogu dugo trajati i predstavljati poslovni rizik

4. Europski potrošački centar (ECC-Net)

- Nacionalni europski potrošački centar - ECC Hrvatska (<http://ecc-croatia.hr/>) je dio Mreže europskih potrošačkih centara (European consumer center network - ECC-Net) koja se sastoji od 29 Europskih potrošačkih centara koji međusobno surađuju na način da potrošačima osiguravaju informacije o načinu prekogranične kupovine te im ujedno u slučaju kršenja prava pomažu u rješavanju prekograničnih sporova i pritužbi
- osnovni zadaci Nacionalnog europskog potrošačkog centra su:
  - * pružanje pomoći prilikom poteškoća nastalih u slučaju prekogranične kupovine
  - * informiranje i savjetovanje te edukacija potrošača za kupovinu roba i usluga na jedinstvenom unutarnjem tržištu te savjetovanje stranih turista u Hrvatskoj
  - * suradnja s ostalim centrima i to ne samo u rješavanju pritužbi potrošača, već i u sveobuhvatnoj razmjeni informacija, kao i u izradi raznih zajedničkih projekata u području zaštite potrošača

6. Što znači slobodno tržište usluga i roba?

Na području EU formirano je slobodno tržište usluga i roba koje karakterizira⁵:

1. Usluge

- sve informacije o mogućnostima poslovanja na hrvatskom tržištu dostupne su putem *Jedinstvene kontaktne točke za usluge* (<http://psc.hr/>), odnosno za pojedina europska tržišta putem *EUGO mreže jedinstvenih kontaktnih točaka* (http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/index_en.htm/)
- jednakе mogućnosti konkureniranja na jedinstvenom tržištu Europskog gospodarskog prostora, bez diskriminacije temeljem državljanstva, prebivališta ili države gdje je registrirano sjedište poslovanja
- pružatelji usluga s prethodno registriranim sjedištem poslovanja u bilo kojoj državi ugovornici Europskog gospodarskog prostora, nisu obvezni registrirati sjedište poslovanja u Hrvatskoj, već imaju slobodu prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi
- odobrenje za pružanje usluge ne smije biti vremenski ograničeno
- ukinuta je restrikcija prema kojoj pružatelj usluge gubi pravo obavljanja djelatnosti

te se briše iz registra, ukoliko više od šest mjeseci ne obavlja djelatnost

- standardizacija poslovanja kroz dobrovoljno uvođenje *normi* (<https://www.hzn.hr/>) hrvatskim pružateljima usluga povećava konkurentnost na europskom jedinstvenom tržištu jer sve više potrošača traži usluge koji zadovoljavaju europske i svjetske standarde kvalitete poslovanja
- moguće je besplatno posredovanje u izvansudskom rješavanju prekograničnih sporova nastalih na europskom zajedničkom tržištu za poslovne subjekte i građane putem elektroničke SOLVIT mreže (<http://ec.europa.eu/solvit/>) (SOLVIT je vrlo uspješan te je od 2002. uspio riješiti više od 80% slučajeva)

2. Robe

- nema više carinskih i količinskih ograničenja slobodnoj trgovini robama s ostalim državama ugovornicama Europskog gospodarskog prostora
- Hrvatska je preuzeila zajedničku carinsku tarifu EU prema trećim zemljama i za hrvatske proizvode vrijedi jedinstvena oznaka CE za tehničke proizvode (Europski znak sukladnosti)
- uzajamno se priznaju proizvodi koji nisu obuhvaćeni europskim tehničkim zakonodavstvom
- povećana je kontrola sigurnosti proizvoda prilikom stavljanja na tržište
- isprave o sukladnosti proizvoda su priznate u cijeloj EU
- moguće je besplatno informiranje poslovnih subjekata putem *Kontaktne točke za proizvode* (<https://www.mingo.hr/page/kategorija/kontaknta-tocka-za-proizvode>) o tehničkim propisima koji se primjenjuju na određene proizvode
- moguće je besplatno posredovanje u izvansudskom rješavanju prekograničnih sporova nastalih na europskom zajedničkom tržištu za poslovne subjekte i građane putem elektroničke SOLVIT (<http://ec.europa.eu/solvit/>) mreže (SOLVIT je vrlo uspješan te je od svojeg osnivanja u srpnju 2013. godine uspio riješiti više od 80% slučajeva)
- ukoliko se ustanovi da je određena opasna roba ili usluga plasirana na EU tržište, informacija o tome se dostavlja ostalim državama članicama EU putem RAPEX (https://ec.europa.eu/consumers/consumers_safety/safety_products/rapex/alerts/repository/content/pages/rapex/index_en.htm) sustava za brzo obavješćivanje o opasnim proizvodima

7. Što znači slobodno kretanje kapitala

Slobodno kretanje kapitala i pratećih poreza karakterizira⁶:

1. Slobodno kretanje kapitala

- veće mogućnosti izbora finansijskih usluga, uz niže cijene
- mogućnost otvaranja računa u inozemstvu
- odobravanje kredita nerezidentima
- unošenje i iznošenje gotovine bez ograničenja
- mogućnost kupovanja dionica u drugim državama članicama
- veća transparentnost pružanja usluga platnog prometa i izdavanja elektroničkog novca
- poduzetnicima se otvaraju nove mogućnosti u vidu poslovanja kroz sljedeće oblike:
  1. Europsko dioničko društvo
  2. Europsko gospodarsko interesno udruženje
  3. Europsko društvo s ograničenom odgovornošću

2. Porezi

- robna razmjena sa državama ugovornicama Europskog gospodarskog prostora nije podložna carinskim opterećenjima
- prema proizvodima uvezenim iz trećih država usvaja se zajednička carinska stopa na razini EU
- države članice imaju različite standardne stope PDV-a, a EU okvir je 15 - 25%

2.1. Pravne osobe

- preporez koji nastaje pri samoobračunu PDV-a (uvoz, kupnja robe ili usluge) će se priznavati u istom razdoblju u kojem nastaje obveza
- povrat stranog PDV-a plaćenog u drugoj zemlji članici EU bit će moguć bez ograničenja
- strane tvrtke iz ostalih država članica EU moći će tražiti povrat PDV-a plaćenog u Hrvatskoj

2.2. Fizičke osobe

- više ne mogu tražiti povrat PDV-a iz drugih država članica EU
- PDV će se obračunavati samo pojedincima koji su u sustavu PDV-a (iznimka su prijevozna sredstva, za koja će se PDV obračunavati u Hrvatskoj)
- dozvoljen unos robe iz trećih zemalja za osobne potrebe putnika bez naplate carine i PDV-a je u vrijednosti do 300 eura, dok je u zračnom i pomorskom prometu taj iznos je do 430 eura

8. Što znači slobodno kretanje radnika?

Odredbe o slobodnom kretanju radnika obuhvaćaju zapošljavanje i međunarodnu razmjenu osoba i obrazovanje.

1. Zapošljavanje

- hrvatski radnici mogu se slobodno zaposliti u državama članicama EU- Švedskoj, Danskoj, Finskoj, Češkoj, Estoniji, Slovačkoj, Mađarskoj, Irskoj, Litvi, Rumunjskoj, Portugalu i u Njemačkoj (samo visokokvalificirani i sezonski radnici)
- radne dozvole za hrvatske radnike su i dalje potrebne za sljedeće države članice - Malta, Francuska, Njemačka (osim visoke stručne spreme), Nizozemska, Cipar, Austrija, Velika Britanija, Slovenija, Belgija, Španjolska i Luksemburg
- novosti vezane za izaslane radnike možete naći na <http://www.regos.hr/default.aspx?id=495>
- europska mreža EURES (<https://ec.europa.eu/eures/public/en/homepage>) na jednom mjestu nudi informacije o prilikama za zapošljavanje
- većina stručnih kvalifikacija hrvatskih radnika automatski se priznaju u EU putem mreže ENIC-NARIC (<http://enic-naric.net/>)
- *Vodič kroz prava* (<http://www.hzz.hr>) vezana uz mirovinsko i zdravstveno osiguranje, zapošljavanje i sustav osiguranika
- novosti i obveze u socijalnom osiguranju možete pronaći na <http://www.regos.hr/default.aspx?id=1211>
- ako državljaninu Republike Hrvatske prestane radni odnos u nekoj od država članica EU, pravo na novčanu naknadu ostvaruje u državi članici zadnjeg rada, sukladno propisima iste; u zakonskom roku mora se prijaviti nadležnom uredu zavoda za

zapošljavanje u toj zemlji (uglavnom je rok do 30 dana, međutim potrebno ga je dobro provjeriti)

- za ostvarivanje tog prava u bilo kojoj članici EU uzet će se u obzir vrijeme koje ste proveli na radu u bilo kojoj državi članici, uključujući Hrvatsku. Visina novčane naknade različita je u svakoj od država članica EU
- hrvatski građani koji ostvaruju pravo na obvezno zdravstveno osiguranje preko HZZO-a i privremeno borave u drugoj državi članici EU, imaju pravo u toj državi članici koristiti zdravstvenu zaštitu koja se ne može odgoditi do planiranog povratka u Hrvatsku, a troškovi idu na teret HZZO-a

2. Međunarodna razmjena i obrazovanje

- Agencija za mobilnost i programe EU (<http://www.mobilnost.hr/index.php?id=270>) - sa sjedištem u Zagrebu, središnja je točka za informiranje o obrazovnim, znanstvenim te programima cjeloživotnog učenja u Europskoj uniji
- hrvatski državljeni, kao državljeni Europske unije, imaju pristup stipendijama za potporu studiranju te za njih vrijede isti iznosi školarina kao i za ostale državljane Europske unije
- novosti vezane za edukaciju i treninge u EU možete pronaći na <https://ec.europa.eu/education>
- Erasmus for young entrepreneurs (<https://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php#.UjmoKmy9Sic>) je prekogranični program razmjene koji daje priliku mladim poduzetnicima da uče od iskusnih poduzetnika iz drugih zemalja Europske unije

12. Što mogu očekivati uključenjem u edukacijski ciklus?

Ukoliko si mlađa osoba od 13 do 30 godina, uključenjem u edukacijski ciklus "Sloboda kretanja radnika i roba" naučit ćeš koja su temeljna prava EU, kako je Republika Hrvatska uskladila svoje zakonodavstvo s jedinstvenim europskim tržištem, što su EU kontaktne točke i Centar unutarnjeg tržišta, koje su prednosti jedinstvenog europskog tržišta, koji su alati jedinstvenog europskog tržišta, što znači pojam slobodno tržište usluga i roba, što znači pojam slobodno kretanje kapitala i što znači pojam slobodno kretanje radnika. Sve to doznat ćete od stručnjaka iz Hrvatske gospodarske komore, Županijske razvojne agencije Slavonije i Baranje i Informacijskog centra Europe Direct Osijek - EDIC.

Uključenje u edukacijski ciklus "Sloboda kretanja radnika i roba" omogućit će polaznicima da pronađu praktične odgovore na svoja pitanja vezana uz mogućnosti pokretanja poslova unutar EU, poslovnu suradnju unutar jedinstvenog europskog tržišta, kako pronaći partnera u nekoj od europskih država te o mogućnostima zapošljavanja unutar EU i mnoštvo korisnih praktičnih informacija.

Zato poruka svim mladim osobama: **Uključi se i ti.**

Terenska radionica i obilazak pogona Bor-plastika d.o.o. u Kneževim Vinogradima

Posjet OPG-u Hrvoje Matijević u Suzi, proizvođaču "baranjskog kulena"

Degustacija vina u Podrumima Kolar

Baranjsku slastice Ilonke Horvat

*Raspitaj se jer zajedno
možemo pronaći rješenje.*

Uključi se i ti.

www.lag-baranja.hr
lag.baranja@gmail.com
+385 (0)31 333 813

Projekt **EU Baranja** financiran je sredstvima
Ministarstva vanjskih i europskih poslova
kroz područje informiranje o EU